

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marțea, Joi și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarchie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru strălătatate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografei arhidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 47
Correspondențele sînt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegraful Român”, strada Măcelarilor Nr. 43.
Epistole nefrancate se refuză. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori
15 cr. rîndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru
fie-care publicare.

Din cauza ss. Serbători a le Rosalielor Nrul
cel mai de aproape va apăre Joi în 9 Iunie.

Atențiune!

Timpul reclamărilor electorale au sosit!
Atragem atențiunea celor ce se cuvine, să fie
cu băgare de seamă, ca nici un îndreptățit de
a fi alegător, să nu rămână neîntrodus în listele
electorale.

Sibiu, 3 Iunie 1883.

Sînt tocmai optsprezece secol și jumătate, după
socotelile obicinuite, de când ni se spune prin sânta
scriptură, că apostolii luminați de spiritul sânt vor-
biau în diverse limbi, ca să fie pricepuți de toate
neamurile. Provedința dar prin diversitatea limbilor
a voit să esopereze unitatea credinței, a simțemin-
telor și prin aceste buna voire între toți oamenii.

Dacă politiciii maghiari erau umbriți de darul
acest dăeesc, armonia între popoarele de pe terito-
riul unguresc prindea rădăcini de mult; căci po-
porele deși vorbeau limbi diverse, fiind neajun-
gite în folosirea limbii lor, puteau fi unite în simțemintul:
că toate au găsit de o potrivă o patrie ocrotitoare
și o patrie, în care fiecare se poate desvolta după
façonul său.

Și patria atunci era binecuvîntată, și prospera,
precum a prosperat creștinismul, propagat de o mână
de oameni simpli, plini de zel și bunăvoință, fără de
cugete rezervate de aservire, ci voind, ca în tot su-
fletul să se poată așeza, după cum cântă biserica
creștină a resăritului, „împăratul ceresc, mîngăitorul,
spiritul adevărului“.

Domnii politici unguresci însă nu vor să scie de
aceste; ei vor cu puterea să unifice, nu simțemin-
tele compatrioților, ci limba. Ei vor, ca toate limbile
câte s'au vorbit de mii de ani în țeară să înceteze
și să se contopească în a lor în cea maghiară. Cu
alte cuvinte, ei vor prin unificarea limbii în chipul
arătat, să isgonească pe celelalte limbi și uită că prin
atitudinea aceasta seamănă ura și discordia între
cetățenii aceluiași stat.

Nu ne putem închipui, pentru ce dînsii, cari se
țin, că sînt oameni luminați și au cunostință de
lume nu vîd sau nu vor să vadă, ce se întîmplă în
Elveția și în Belgia, unde naționalități de origine
diversă pot trăi în armonie, și ce e mai mult pros-
perează, încât alte comuniuni politice mai mari

mai puternice, decât ele, caută cu ochi rîvnitori
asupra lor.

Ungaria la porțile orientului, legată politicesc
de Austria și prin aceasta indirect de Germania, ar
fi putut și ar pute fi țeara cea mai fericită de pe
fața pămîntului, dacă conducătorii ei scieau mulțami
popoarele nemaghiare. De o parte Germania cea
puternică ar fi devenit o adevărată spriginitoare a
statului unguresc, dacă ar fi vădut că fragmentele
de populațiune germană pot trăi neajun-
gite în Ungaria. România și toate popoarele din peninsula balca-
nică puteau fi moralicesc cucerite chiar, dacă fie
care vedeau, cum frații lor de un sânge pot prospera în
sinul ei. Și maghiarii cu toate aceste nu perdeau
nimic din vrednicia și din rangul lor între celelalte
naționalități. Împregiurările politice, interne și
esterne, de până acum, i-au favorit atât de mult, în
cât, dacă pricepeau ei misiunea lor cea adevărată și
erau ei inițiatorii unei atari politice, puteau fi sti-
mați nu numai acasă, ci și în străinătate, departe
preste limitele statului și monarchiei.

Dar dacă politiciii maghiari n'au simțul pentru
o politică sănătoasă corespunzătoare secolului, în
care trăim, corespunzătoare ideilor desvoltate, cari
își fac drumul, cruciș și curmeziș prin Europa, nu
ne putem lăsa și noi de perit. Avînd noi vederi
mai clare și mai nebântuite de sumeția unei domi-
națiuni preste alții cu ori ce preț, încât ne permit
puterile, să stăruim noi pentru promovarea armoniei
între popoare și pentru promovarea prosperărei inte-
lectuale, morale și materiale a tuturor locuitorilor
din țeară.

Spre sfîrșitul acesta însă e de lipsă, ca înainte
de toate între noi românii împăratul ceresc, spiri-
tul adevărului să și fie aflat locașul.

Nu odată, de sute de mii de ori am repetit, că
nu ne scim prețui puterile noastre; că noi sau le lă-
săm să se ruginească prin pasivitate și indolență
trîndavă, sau ce e și mai rău, *divisîndu-ne*, le lăsăm
să se exploateze alții, în paguba noastră.

Un popor compact, cum sînt românii: dela Car-
pații marmatici până la fruntaria sîrbească și aproape
dela țermul stîng al Tisei până la crestele Carpa-
ților despre România, împestrîțat, pe ici pe colea,
cu o diaspora de diverse limbi, maghiari, nemți, evrei,
armeni, țigani, care toți la olaltă nu fac nici a pa-
tra parte, din căți sîntem noi — trebuie să cântă-
rească mai mult în politica statului decât a cântărit
până acum.

Dar ce să facem ca să cântărim?

Văieratul nu duce la scop.

Inspirați de spiritul de viață făcătoriu al ordi-
nei pururea să ne punem pe lucru. Cu cât guvernânții
caută să ne îngusteze spațiul politic prin legi asupri-
toare, cu atât mai vîrtos noi să apelăm la dreptatea
călcată în picioare și cu atât mai vîrtos să pretindem
aerul libertății, fără de care este cu neputință ori
ce existență vie politică.

Dreptul întrebunțării limbii la justiție și ad-
ministrațiune este un ce, pe lângă care trebuie să
stăruim ca pe lângă pânea noastră cea de toate dî-
lele din „Tatăl nostru.“

Este un princip în legile unguresci dela 1868,
pe care românii ar fi trebuit și ar trebui să l' es-
ploateze mai mult, principiul respectărei limbilor
nemaghiare în municipii. Principiul acesta în loc a
se lărgi în decursul timpului s'a îngustat.

Fiindcă este urmă de el în legislațiunea ungu-
rească, să folosim ocaziunea. Să arătăm dî de dî
și celor ce în favorul unor tendențe șovinistice îngu-
stează și slutesc acest princip, cum acești din urmă
își bat joc de sînțenia dreptății; dar de altă parte
să căutăm și modalitatea, prin care să eșim, acum
sau mai încolo, din impasul de a ne trezi într'o
bună dimineață nomoliți, încât să nu ne mai putem
clăti din loc.

Să căutăm, ca administrațiunea, justiția și in-
strucțiunea să nu devină în cele din urmă numai
și numai institute pentru a învăța limba maghiară.
Spre sfîrșitul acesta să nu încetăm nici pe un mo-
ment de a stăruim, ca toate aceste să fie instituțiuni
comune ale tuturor locuitorilor în favorul ordinei
publice, a dreptății și a culturii.

Limba noastră națională, nu pentru ca să o in-
vețe și alții, ci pentru că românii, cari fiind români
se servesc de ea, numai așa pot fi părtași de bu-
nătatea instituțiunilor amintite ca cetățeni ai statului,
să stăruim, ca să fie statornic într'oduse în oficiile
respective. Limba noastră națională, care este limba
unei populațiuni de trei milioane, fiind că, pe basa
principiilor legilor fundamentale unguresci este in-
dreptățită în viața statului, trebuie lucrat ca din
partea statului să fie spriginită cu institute elemen-
tare, secundare și chiar cu de cele înalte.

Guvernul își bate capul, unde să înființeze a
treia universitate. Pentru ce nu ar pretinde româ-
nii, a doua naționalitate după maghiari, ca în sinul
lor statul să ridice o universitate, în care chiar și
maghiarii, cari au să funcționeze pentru români, ar
avé beneficiul că ar pute învăța bine o limbă, cu
care ar pute face serviții statului, administrînd,
mînuind justiția etc. în sinul unei populațiuni, care

FOIȚA.

Cristian Waldo

SAU
CĂILE NOROCULUI.

Roman de George Sand.

(Tradus de E. B.)

(Urmare).

VI.

După câte-va momente de odihnă Cristiano,
care-l vom numi de aci încolo Cristian, continuă
istorisirea sa în terminii următori:

„Dară să nu-mi uit a-ți spune, ce întîmplare
interesantă m'a împecat pentru vre-o câte-va zile
cu profesiunea unui artist ambulat. Adecă întîl-
nirea cu un bărbat foarte extraordinar, care este și
de present în Paris într'o poziție foarte cinstită, a
cărui nume va fi ajuns negreșit și până la D-voa-
stră. Este vorba de Filip Ledru numit Comus.

— Da, răspuse dl Goefle, am vădut din jur-
nalul meu științific, că prestidigitatorul acesta abil
a fost un fisic foarte mare, și că experiențele sale,
asupra magnetului a îmbogățit știința cu instru-
mente noue de o perfecțiune rară. Așa-i?

— Așa, domnule Goefle.

Dl Comus fu numit profesorul copiilor Franciei:

el a desemnat carte nautice, după un sistem nou,
care este rezultatul unor lucrări imense întreprinse
la porunca regelui; el a furnisit esemplare manus-
cripte a cartelor sale nautice dlui dela Pérouse. În
sfîrșit în ziua, în care l'am întîlnit pe stradă, dînd
publicului spectacolul unui erudit sîrman, care re-
spîndesce instrucțiunea sub formă de întîreținere, el a
cîștigat repede, stima generală, favorul ministrilor
și mijloacele de a aplica fructele înaltelor sale cu-
noscințe la rezultate mari.

„Din întîmplare, am întîlnit dară pe vestitul
Comus, nu tocmai în piața publică din Lyon, ci în-
tr'un local destinat diverselor reprezentații de „ope-
ranți-ambulanți“ pe care fie-care dintre noi voia să-l
închirieze pe socoteala sa. Dedit la maniere ridi-
cule și grosolane din partea concurenților mei, eu
m'am ținut ca totdeauna în rezervă, pre când Comus
mă agrăi mai întăiu cu maniere, a căror farmec
și distincție mă surprinse. El era un bărbat de vr'o
trei-deci și cinci de ani, de statură foarte frumoasă,
puternic la trup și la spirit, agil și ușor în toate miș-
cările sale și plăcut la vorbă, în sfîrșit una din
acele ființe, minunat înzestrate, care trebuie să
easă din obscuritate. El se informă asupra indu-
striei mele și părea uimit, că sunt în destul de
instruit de a mă pntî întreține cu dînsul. Eu i-am
lămurit împegiurările, în care mă aflam și noi ne
făcurăm amici.

„După ce a asistat la reprezentația noastră, ce-i
făcu multă plăcere, el ne a invitat a asista la a sa,
din care eu am tras mult folos; căci el scia multe
secrete, cari aparțineau lui, și cari nu sînt altceva
decât o aplicație, între o mie de invențiuni, de o
rară importanță. El voia să mi esplice secretele
aceste, și, aflându-mă indestul de capabil, îmi pro-
puse a-l însoți în călătoriile sale. Eu am refuzat
cu părere de rău și cu nedrept: cu părere de rău,
pentru că Comus era din oamenii cei mai buni, cei
mai desinteresăți și cei mai simpatici, cari i am cu-
noscut vr'odată; cu nedrept, pentru că acest fisic
ambulat, trebuia să și găsească cât de curînd un
post, demn de marele sale talente. Eu jurasem lui
Massarelli a nu-l părăsi și el n'avea nici o aplecare
spre știință.

„Deși n'am tras avantaje materiale din întîl-
nirea aceasta, ea totuși mi s'a făcut așa de folositoare,
din punct de vedere moral, încât voiu binecuvînta
pururea cerul, că mi o a dat. Trebuie să-ți resum,
cât se poate de scurt poveștele, care, bărbatul acela
escelent și abil a binevoit a mi le da în mod ve-
sel, prietinos și fără pedanterie, în decursul unei
cine frugale, ce ne împreună în cărcimă, în mijlocul
lădilor cu bagagiul nostru: în ziua următoare noi
ne-am despărțit.

(Va urma.)

de dragul limbei maghiare nu se poate pune pe studii filosofice neglijându-și pâinea de toate zilele.

Ar mai fi multe de spus în direcțiunea aceasta, dar nu putem să intrăm în toate detaliile vieții unui popor, pentru ca să arătăm special, ce trebuie făcut, ca să urnim carul din nomolul, în care tot mai mult se afundă.

Jos cu indolența și cu vaelele negative și pasive. Trebuie să ne formulăm pretensiunile noastre mai pozitiv și mai hotărât ca până acum și în chipul acesta să ne afirmăm ca un popor cu deplină conștiință despre valoarea noastră.

Nu le va plăce dlor șovinisti, dar poate că mai târziu ei înșiși vor dice, că bine au făcut românii; sau dacă vor fi de tot împetriți, atunci noi nu vom avea nici cea mai puțină mustrare de cugget, că nu ne-am fi împlinit datoria de cetățeni conștiințoși și tot odată de iubitori ai promovării binelui comun, care nu se bazează pe stearpa dominațiune forțată a unei limbi, ci pe baza unității sentimentelor adevărat patriotice.

Noi n'am forțat nimic, ba nici n'am pretins mai mult decât se poate pe baza principiilor de drept depuse chiar și în legile ungurești. Vor forța maghiarii înșiși o *cestiune română*?

Revista politică.

Sibiu, în 3 Iunie

Cislaitania ar fi ajuns așa dară, mulțămită șovinismului polon, la o *cestiune ruteană*. Cestiunii acesteia, după cum vom vedea îndată nu-i lipsesc nici actualitatea, nici ascuțitul. Foile rutene din Lemberg publică o provocare a comitetului central electoral al rutenilor, prin care invită pe toți conștinționali la o conferință și în care se cuprind gravaminele rutenilor.

Eată provocarea:

„Fraților! Alegerile s'au terminat; între 151 de deputați pentru dieta Galiciei sunt numai nouă deputați ruteni. Reprezentanții noștri nu vor fi în stare să facă propuneri sau interpelațiuni independente. Dieta va desbata și asupra afacerilor, cari ne privesc și pe noi, dară fără de concursul nostru. De aceea în nădejdea dietei nu ne putem lăsa; este dar de lipsă, ca să îngrigim noi de noi. Trebuie să ne adunăm, pentru ca să mântuim naționalitatea ruteană de totala nimicire. Pe lângă toate condițiunile favorabile noi s'arăm; pe lângă tot scutul bisericii noastre prin legi și bule, un atentat fără de Dumnezeu, de mâni profane, este îndreptat contra existenței ei, contra obiceiurilor noastre, rituale și contra sânteniei s'erbătorilor noastre. Egalitatea noastră în privința drepturilor încă este garantată prin legi cardinale și totuși nu sunt rare întâmplările, că drepturile noastre cele mai sante se suprimă. Purtăm sarcini mari pentru ca să avem reprezentanțe cercuale și scoli; scii însă cu toții ce foloase avem noi din toate aceste. Cu toată libertatea electorală în principiu, reprezentanții noștri cei adevărați se imputinează neincetat, prin ce firesc că trebuie să pătimizească și pozițiunea poporului nostru. Astfel de stare este și în paguba țerei. Toate aceste ne constring acum să cumpanim situațiunea noastră afară de dietă și să luăm hotărâre asupra situațiunei noastre. Ne este permis a ne pronunța, sus și tare în adunări publice, că ce nedreptate ni se face și ce dorim noi dela guvern. Este o datorință sântă a face întrebuintare de dreptul acesta: nefolosindu-ne de acest drept am comite păcat, sinucidere.“

Provocarea aceasta, dice „Deutsche Ztg.“, n'are lipsă de comentariu. Organul șovinistilor poloni trece preste ea (ca și șovinistii maghiari Red. „Tel. Rom.“) dicend că conducătorii rutenilor sunt „agitatori“ și vorbind de „agitațiuni revoluționare“. Dar cu toate aceste fapta nu se mai poate face nefăcută, că poporul rutean a dovedit credință cătră monarhie în zilele cele mai grele, și că nu este în interesul Austriei a cultiva o *cestiune ruteană*.

Desbaterea asupra proiectului de lege pentru scoalele secundare în casa maghiarilor.

Ședința din 4 Maiu, 1883.
(Începere).

Notariul Zichy F. Lajos, conte, cetesce §. 54. care se primesc fără modificări.

Presidentul: suspend ședința pentru câte-va minute.

(După pauză.)

Notariul Zichy F. Lajos, conte, cetesce titlul capitoului III, care se și primesc.

Se cetesce §. 55.

Miron Romanul: Nu se prevede în proiect, că la cas de lipsă, confesiunile nefind în stare a susține din mijloace proprii gimnasia sau scoale reale cu condițiunile unei scoale publice, să poată institui scoala privată; despre aceasta, după cum dic, nu se face nici o îngrigire, și aceasta pentru unele biserici e cestiune de viață, și adică pentru cele, cari din cauza sărăciei nu pot înființa și susține scoale publice provădute cu toate recerințele. În interesul acelora propun, să se enuncie în acest §. că și confesiunile sunt îndreptățite a înființa și susține scoale private. Propunerea mea este următoarea: Întreg textul §-ului să fie următorul: „*Confesiunile, corporațiunile și singuraticii pe lângă observarea prescripțiilor §-ului 2. din această lege pot înființa și susține gimnasia, scoale reale private, asemenea și institute private de creștere provădute cu astfel de cursuri, dacă conducerea lor o vor concrede imediatei conduceri a persoanelor provădute cu diplomă de profesor pentru asemenea cursuri, sau dacă acele persoane sunt cualificate în sensul prerogativelor escepționale cuprinse în §. 29 al acestei legi.*“ Celelalte părți ale §-ului rămân afară, respective se suscep în un §. următoriu. (Confer. §. 57 modif.) Motivarea adaosului e de prisos, căci el se motivează dela sine.

Trefort Agoston, ministru de culte și instrucțiune: Nu înțeleg rațiunea acestei modificări, căci confesiunile sunt îndreptățite să înființeze institute publice, pentru ce să înființeze private.

Condițiunile înființării scoalelor private sunt mai grele, căci pe când în singuraticile clase din scoalele publice pot fi 60 de elevi, în cele private nu pot fi decât numai 30. Și apoi membrii confesiunilor formând corporațiune pot înființa institute private, dacă împlinesc condițiunile. Nu află rațiunea, pentru ce să fie îndreptățite confesiunile de a înființa scoale private. Dacă confesiunile sunt îndreptățite să înființeze scoale publice, și dacă ele și le pot înzestra din destul, până o pot face aceasta, rămâne starea interimală; se înțelege, li se detrage dreptul de publicitate prin aceea, că nu pot face esamen de maturitate, ci respectivii elevi au a depune esamenul de maturitate la o altă scoală publică. Nu se restrinse deci confesiunile dela înființarea de scoale private, dacă formează ele corporațiune. Dintr'altel observ, că asemenea scoale private pot da ansă la multe abuzuri. Mă rog să se susțină textul original. (Aprobări.)

Presidentul: Ne fiind propunerea spriginită, rămâne textul.

Notariul Zichy F. Lajos, conte, cetesce §§. 56, 57, 58, 59, cari se primesc fără modificări.
Se cetesce §. 60.

Rudnyánsky Józef Br. Comisia de trei propune la acel §. modificarea stilară. În rândurile 2 și 4 din acest §. în locul cuvintelor „scoale primare“ să se pună „scoale mai înalte“. (Aprobări.)

Trefort Ágoston, ministru de culte și instrucțiune: Espresiunea aceasta e cu mult mai corectă și cea originală poate da ușor ansă la neînțelegeri. Primesc modificarea.

Miron Romanul, metropolit: Spre a evita ori ce interpretare falsă doară ar fi mai corect, dacă în locul cuvântului „magyar“ s'ar pune „patriotic.“

Trefort Ágoston, ministru de culte și instrucțiune: **Universitatea patriotică este universitate maghiară.** (A mi hazai egyetem, a magyar egyetem.) (Aprobări. Strigări: Să rămână textul.)

Presidentul. Nefind propunerea spriginită, rămâne textul.

Notariul Zichy F. Lajos, conte, cetesce §§. 61 — 69, cari se primesc fără modificări.

Miron Romanul. După aceștia recomand următoriu §. nou: (Cetesce.) *Spre scopul cualificării profesorilor aplicabili esclusiv numai la scoalele lor medii, confesiunile conform usului de până acuma pot norma însele comisiuni esaminatoare; însă dispozițiunile cuprinse în §§. precedenți (61—69) au valoare și pentru ei.*

Trefort Ágoston, ministru de culte și instrucțiune: Domnilor magnați, acest §. este atât de esențial, încât rămânând el afară, întreg proiectul n'are nici un sens.

Miron Romanul: Nu propun să se lase afară.

Trefort Ágoston, ministru de culte și instrucțiune: Tocmai atâta ar însemna, dacă s'ar permite confesiunilor, ca ele să poată avea comisie esaminatoare separată. Aceasta nu o pretind catolicii, nu protestanții, cu toate că ei au puteri didactice și sunt în stare de a pute întreprinde așa ceva. Nu cred că Escelenția Ta ești în stare să faci așa ceva.

Miron Romanul, Noi greco-orientalii am avut, și avem și acum o asemenea comisiune pentru esaminarea și cualificarea profesorilor. Nu poftesc nimic nou, voesc numai, ca să se susțină practica de până acum. Biserica greco-orientală au avut dreptul

acesta și nu cunosc cauza, pentru care i se ia acum această facultate.

Czirák János, conte: Ași vrea să liniscesc pe Escelenția Sa. Eu cred că prin aceste dispoziții — nu este eschis, ca acei indiviși să mai fie esaminați prin o altă comisiune. Nu eschide, dic, ca încă o altă comisiune să esamineze pe persoanele respective, dacă ele sunt în stare să propună obiectele recerute. Aceasta nu eschide posibilitatea unei asemenea comisiuni și numai la consensul ei se declară verificarea.

Trefort Ágoston, ministru de culte și instrucțiune: În aceasta și află espresiunea dreptul de suprainspecțiune al statului, fără de el statul n'are garanție, că scoalele sunt provădute cu puteri didactice suficiente.

Notariul Zichy F. Lajos, conte, cetesce §. 70, care se primesc fără observare.

Se cetesce §. 71.

Notariul **Rudnyánsky Józef Br.** Pentru marea acurateță comisiunea de trei propune, ca prima alineă din §. 71 să se modifice astfel: cele romano-catolice, stătătoare sub imediata conducere a ministrului de culte și instrucțiune, asemenea toate celelalte, cu . . . cari esistă până acum etc.“

Trefort Ágoston, ministru de culte și instrucțiune: Textul e destul de clar și nu dă ansă la interpretațiuni false. Rămâne textul.

§§. 72, 73 și 74. se primesc fără modificări.

Se votează asupra proiectului în întreg cuprinsul lui și cu o majoritate însemnată se primesc.

Politica colonială a Franciei, și presa engleză.

Diarului „Le Nord“ i se scrie din Londra cu data de 29 Maiu:

După cum trebuia să se înțeleagă, politica colonială a guvernului francez întâlnește în Anglia o opoziție de altmintrelea mai de temut decât întreita alianță, care mai la urmă nu este decât constatarea oficială a izolării Franciei.

Ostilitatea Germaniei, a Austro-Ungariei și a Italiei este o eventualitate problematică, cea a Marel-Britanii este de astăzi chiar un fapt patent. Cabinetul Ferry, de nu ar fi orbit priur'un optimism de neertat, ar fi trebuit să înfățișeze urmările acestui antagonism fatal înainte de a se angagia în calea anexărilor din Orient. Jurnalele engleze au repetat destul de des: că condițiunea *sine qua non* a înțelegerii cordiale dintre cele două puteri occidentale este, ca Franca să și mărginească ambițiunea sa într'u așa recăștiga înalta sa pozițiune pe continent, evitând cu îngrigire de a se pune în concurență cu Marea-Britanie, în celelalte părți ale lumii.

Deci întervenirea Franciei în Tonking și atitudinea sa în Madagascar sunt manifestări, cari, după Englezi constituie violațiunea tratatului tacit, ce se imaginează a fi încheiat cu vecinii lor de peste *La Manche*.

De aici, până la un conflict diplomatic, nu este decât un pas și observațiunile adresate de „Times“ cabinetului francez dau temerea, că acest pas se nu fie grabnic trecut.

După prevederile înfricoșate, vine amenințarea de abia deghizată.

La început englezii se mulțameau așa exprima indoeli asupra putinței Franciei de a fonda și a exploata colonii nouă. Nici nu se lua în serios încercările de întindere ale republicii franceze. Principalele organe ale presei britanice stăruiau cu ușurință asupra puținii speranțe de isbândă a politicii colonială a guvernului Franciei. La ce i-ar slugi ocuparea Madagascarului, unde Franca nu va pute trimite nici odată coloniști, unde frigurile ar deciiu s'ermanii săi soldați. Pentru care scop să se necăjească atât pentru a pune un picior în Tonkin, sciindu se bine, că comerțul englez singur va căștiga din sacrificiile impuse Franciei? Republica are ea forța de a întreprinde un războiu contra Chinei, care nu ar întârția de a lua apărarea vasalului său, Împăratul din Anam? Franca nu poate visa să cotopească China, unica sa acțiune ar fi de a bloca porturile Imperiului pentru a tăia comunicarea victualelor la curtea din Pekin. Dar urmările unei asemenea măsuri s'ar simți preste tot locul, unde sunt consumatori de cei și mai cu samă în Anglia și Statele Unite. Englezii și Americanii vor fi deci mediocru dispuși a recunoaște blocul ca efectiv și ei vor face totul, ce li va sta prin putință pentru al face iluzoriu. Franca este în putere de a înfrunța greutățile internaționale, ce ar resulta din prinderea și condamnarea navelor engleze și americane ce ar fi încercat să violeze blocul?

Aceste considerațiuni arată măsura simpatiei, ce politica colonială a Franciei inspiră Englezilor, chiar înaintea catastrofei, ce obligă pe guvernul francez de a sili desnodământul.

Francia trecând de limită, presa britanică a recurs la infricșarea brută. Ea se grăbește de a informa pe francezi, că curtea din Peking este gata a intra în luptă și că în cas de nevoie Marea Britanie va scia a brava limitele viitoare sferă de influență a Franței în extremul Orient.

Fără îndoială, nu lordul Granville vorbește astfel, dacă nu șar pute face cineva iluziune asupra întinderii sentimentului anti-francez, a cărui ecou se fac jurnalele din Londra. Vălul de fățarnicie, care de treizeci de ani învălăa relațiile între cele două puteri occidentale, se găsește de odată rupt și poate pentru totdeauna.

Aici există pentru Franța un învățământ, din care un viitor guvern va scia să tragă profit. Publicul francez trebuie acum să înțeleagă, pentru ce opiniunea britanică împinge Republica de a se afirma pe continent.

Condițiunea sine qua non, ce am semnalat-o nu este o simplă împărțire de influență, după cum o prepuneau de bună-voe oare care organe franceze.

Dacă englezii recomandă Republicii franceze o „politică de concentrațiune“ în Europa, este că ei știu, cumcă această politică, manifestându-se prin preparative militare, ar crea o încordare permanentă în raporturile Franței cu puterile vecine, și ar face-o absolut nevătămătoare în alte părți ale lumii.

„Pact. Social“.

Cuvintele Regelui României la prezentarea răspunsului Senatului.

Domnule președinte! Domnilor senatori! Primesc cu o deosebită satisfacțiune simțimintele de iubire și de devotament, ce înaltul corp al Senatului Îmi exprimă prin adresa sa.

Sunt fericit a vedea deplinul acord, ce domnesce între Senat și guvernul Meu, căci numai prin unirea puterilor statului, o națiune se întărește și asigură progresele viitoare.

Concentrând toată cugetarea și voința noastră spre un singur și același scop, binele țării, vom ajunge cu siguranță a înlătura ori-ce dificultate și a deslega toate cestiunile, ce se înfășoșează activității naționale.

Pe această cale vom pași cu siguranță spre o dezvoltare liniscită și pacnică.

Vă mulțămesc încă odată pentru bunele urări și asigurările sincere ce mi dați pentru Mine, pentru dinastie și pentru viitorul scumpei noastre Românie.

Programa pentru serbarea Inaugurării Statuei lui Ștefan cel Mare în Iași la 5 Iunie 1883.

Mâne se începe serbarea, inaugurării a cărei programă după diarele bucureșene este:

I. Ziua de 5 Iunie, la revărsatul zorilor, va fi salută prin 21 tunuri.

II. M. S. Regele va porni dela palat spre a asista la serviciul divin dela Metropole la oarele 10 1/4.

La oara 11/4, Majestatea Sa va asculta rugăciunea, ce se va face în biserica St. Nicolae Domnesc.

III. La oara 11/2, I. P. S. S. Metropolitul Moldovei și Suceavei, încungiuat de înaltul cler, va face un serviciu divin pentru sănșirea apei pe estrada ridicată lângă Statuă, la care vor asista delegațiunile:

a) Corpurilor legiuitoare;

b) Înaltelor curți de cassațiune și de computuri;

c) Consiliilor județene, comunei Capitalei, comunelor de reședință și a comunelor din localitățile, unde au urmat bătăile cele mai însemnate ale lui Ștefan cel Mare:

d) Corpurilor armatei;

e) Academiei române;

f) Universităților din București și Iași;

IV. Pornirea Majestății Sale pentru a asista la ceremonia inaugurării Statuei va fi anunțată prin 21 Tunuri.

La sosire M. S. Regele va fi întâmpinat de I. P. S. S. Metropolitul, de domni ministri și de comitetul Statuei, ear corul mitropolitan va cânta imnul sosirei. Majestatea Sa, încungiuat de domni ministri, de comitetul Statuei și de casa Sa militară, va lua loc pe estrada regală.

V. Serviciul divin terminat, muzicele vor intona rugăciunea militară, în sunetul tobelor.

VI. M. S. Regele va da semnalul desvălării Statuei.

VII. În momentul desvălării I. P. S. S. Metropolitul va stropi Statua cu agiasmă; trupele vor prezenta armele, muzicele vor cânta imnul, 21 tunuri vor face cunoscut acest moment solemn.

VIII. Discursurile vor avea loc în ordinea următoare.

1. Primarul urbei Iași;

2. Delegațiunea Corpurilor legiuitoare;

3. Președintele academiei;

4. Delegatul universităților;

După aceasta se vor depune coroanele.

IX. M. S. Regele va lua loc înaintea Statuei și va ordona defilarea delegaților scoalelor și a armatei.

X. Seara cetatea va fi luminată și focuri de artificii vor avea loc.

XI. În ziua de 6 Iunie, la oarele... pe platoul Copou, la poligonul de tir, M. S. Regele va distribui premiile concursului general de tragere la țintă.

La 6 oare sara se va da banchetul în onoarea delegaților, la care Majestatea Sa va bine voi a lua parte.

Seara muzicele vor cânta pe piețele și în grădinele publice, XII. În preșina serbării va avea loc:

1. Primirea delegaților la gară de cătră primărie;

2. O conferență istorică asupra lui Ștefan cel Mare, ținută la universitate de cătră unul din profesorii universității.

3. Retragerea cu faclă dinaintea palatului regal, percurgând stradele până la Statuă, — și concerte în grădinele publice.

Varietăți.

* Dl căpitan Șaguna a plecat Joi cu trenul de dimineață la București.

* (*Quod differtul non affertur.*) În biserică numărul 7 joacă mare rolă, 7 taine, 7 păcate de moarte, 7 fapte ale milei trupesci, 7 ale milei dubovnicesci în 7 zile s'a făcut lumea, și cam tot a șeptea și se întâmplă *odăvania* (incheiere). Ca să dăm adevăr Redactorilor români, cari numesc diariul nostru „*diar clericale*“ ne punem pe teren bisericesc și la a 7 di ziua *odăvaniei* ne dăm seamă despre excursia de Sâmbăta trecută, arangiată de „*Reuniunea română de cântări din Sibiu.*“

Programa s'a executat în tocmai cu unica excepțiune, că la 6 oare corul reuniunii la dorința publicului a repetat mai multe piese anunțate în programă.

Jocul a durat până pe întunec, și s'a jucat cu o însuflețire și nimo ne mai obicnuit în Sibiu.

Public a fost foarte mult și cu plăcere înregistrăm la acest loc, că și domnul căpitan „*Șaguna*“ și soția a fost martor activ al petrecerei românesce de Sâmbăta.

Noi, românii de sub coroana Sântului Ștefan avem puține zile de veselie, însă când ne veselim ne veselim românește. Dăm sbor liber inimii noastre, care în veci nu ne-a dus la rătăcire.

* (Postal) Oficiul postal din Vâlcele (Előpat) își începe activitatea cu 1 Iulie a. c. Dela datul acesta va intra numitul oficiu în legătură postală prin cursurile trăsurilor și carioloale postale instituite între gara dela Feldioara și între Seps-St. Georg. Cursul cu cariola va sta în legătură în calea sa preste Feldioara cu postele mobile Budapesta — Brașov Nr. XVI și Brașov — Budapesta Nr. XV, ear cursul cu trăsura cu trenurile iuți Budapesta — Predeal Nr. 201 respective 202.

Ordinea cursurilor postei cu cariola e următoarea:

Pleacă: din	Feldioara	la	9 oare	—	min.	a.	m.
Ajunge: în	Vâlcele	"	10	"	20	"	"
Pleacă: din	Vâlcele	"	10	"	25	"	"
Ajunge: în	Sepsi-St. Georg	"	11	"	35	"	"
Pleacă: din	Sepsi-St.-Georg	"	3	"	30	"	d. a.
Ajunge: în	Vâlcele	"	4	"	40	"	"
Pleacă: din	Vâlcele	"	4	"	45	"	"
Ajunge: în	Foldioara	"	6	"	5	"	"

Ordinea postei cu trăsura:

Pleacă: din	Sepsi-St.-Georg	la	11 oare	30 min.	a.	m.
Ajunge: în	Vâlcele	"	12	"	40	"
Pleacă: din	Vâlcele	"	12	"	45	"
Ajunge: în	Feldioara	"	2	"	5	"
Pleacă: din	Feldioara	"	2	"	50	"
Ajunge: în	Vâlcele	"	4	"	10	"
Pleacă: din	Vâlcele	"	4	"	15	"
Ajunge: în	Sepsi-St.-Georg	"	5	"	25	"

Aceste se aduc la cunoștință publică.

Sibiu, 30 Maiu 1883.

Directorul de postă ung. reg.

Folért m. p.

* (Necrolog.) Ne împlinim o tristă datorință, pe care ne-ar fi plăcut să nu ni se dea ocaziune a face. Ne împlinim o neplăcută datorință anunțând trecerea din viață a neobositului cultivator al muzicii naționale,

Ciprian G. Porumbescu.

Noi, românii am pierdut foarte mult prin moartea lui Porumbescu, urmată așa pe neașteptate, căci dela talentul și diligența lui așteptam roade îmbelșugate pre întelinatul câmp al muzicii noastre naționale. Ciprian Porumbescu după absolvarea studiilor sale filosofice la la universitatea din Viena s'a aplicat ca profesor de muzică la gimnasiul nostru din Brașov, fiind tot odată și conducătorul corului vocal dela biserica sântului Nicolae din Brașov. Activitatea lui era nemărginită și după cum ne asigură foștii săi colegi, doară aceasta a fost cauza cea mai de aproape a trecerii lui așa de timpurie.

Atacat la pept în eara anului scolar cu-

rente s'a dus în Italia nordică spre a-și repara sănătatea, însă toate înzadar, căci în 25 Maiu. st. v. și-a dat nobilul suflet în mâinile creatorului sub îngrigirile surorii sale și a încăruntitului taică, în casa părintească — *Ștupca* în Bucovina.

În suferințe mari și la grele nevoi ne cade bine, dacă vedem că se află oameni, cari împart cu noi durerea. Regretăm pierderea ténérului Porumbescu, o regretăm din inimă, și mai tare o regretăm cei ce lam cunoscut în persoană, căci scim ce am pierdut. Primească P. Iracliu Porumbescu și sora răposatului sincera noastră condolență pentru pierderea ce au suferit, și dacă condolența noastră i va pute încât-va mângăia, primească-o ca ultimul tribut pentru răposatul.

* (Convocare). Toți P. T. domni membri ai „Casinei inteligenței române din Orăștie și giur“ se convoacă la o ședință generală, ce se va ține Sâmbăta în 23 Iunie st. n. a. c. la 2 oare d. a. în localitatea casinei. Obiectul de pertractat este: modificarea statutelor societății de lectură în înțelesul ordinațiunii ministeriale Nr. 19094 ex 1883.

Orăștie 11 Iunie 1883.

N. Herlea,
notariu.

Samuil Pop,
vice-președ. ad-hoc

* (Societatea de lectură) a stud. rom. dela gimnasiul superior romano-catolic din Cluj va ține „*Ședința sa publică*“ în 17 Iunie st. n. a. c. adecă în ziua de Rosali, în casina inteligenței rom. de acolo (localitatea paroch gr. cat.) cu programa următoarea:

Programă:

1. „*Cuvânt de deschidere*“ rostit de președintele societății, Gavriil Tripon, stud. de clasa a VIII.

2. „*Hora dela Grivița*“ poezie de V. Alecsandri, intonată de corul vocal.

3. „*Influența naturii externe asupra poeziei populare române*“ disertațiune premiată de soc, prelesă de autorul Gavriil Tripon stud. de clasa a VIII.

4. „*Moldova în 1857*“ poezie de V. Alecsandri, declamată de Ioan Cherechesiu, stud. de clasa a VII.

5. „*Concert*“, solo de Beriot, executat pre violină de de Robert Schreiber, iurist.

6. „*Amor și entuziasm*“, novela premiată de soc. prelesă de autorul Ioan Cherechesiu, stud. de clasa a VII.

7. „*Doi ochi*“, poezie și melodie de Gr. Ventura solo, cântată de Vasiliu Vutca, stud. de clasa a VII.

8. „*Țiganul și ursoaica*“, poezie ee Th. Speranța, declamată de Romul Ramonțian, stud. de clasa a VIII.

9. „*Vorbă multă s'erăcie*“ intonată de corul vocal.

10. „*Vorbire de închidere*“, rostită de Iuliu Carsiai, stud. de clasa a VIII.

Începutul la 4 1/2 oare p. m. prețul intrării după plac!

Oferte marinimoase în favorul bibliotecii și al casei se primesc cu mulțămire, cuitându-se pre cale diuaristică; și au de a se adresa de-a dreptul apărătorului soc., rev. dn Gavriil Pop, protopop în loc și profesor de limba rom.

* (Monstru). Dela Berghia, din părțile M. Oșorheiului ni se scrie că s'a născut un copil cu cap fără căpătină, adecă cu obraz și cu puțină ceafă, pe carea se afla o fașie de păr; bătaia inimii și respirațiunea se simția în spate și nu de partea peptului. Părțile seculare nu erau bine dezvoltate, se cunoscea însă că copilul e de genul masculin. Încolo copilul era destul de întreg; dar fiindcă n'a supt de loc n'au putut trăi mai mult decât 48 de oare.

* (O oaie) a lui Dimitrie Iuonici din Sălcova de jos, în primăvara anului curent au fătat 4 miei, dintre care unul au murit, eară ceilalți 3 trăiesc și prosperează bine.

* („Un fenomen geologic în munții nostri“) Cetim în „Românul“:

De aproape o săptămână s'a ivit în munții din Prahova un fapt foarte curios, merit a interesa nu numai pe învățatii, cari se ocupă cu studiul geologic al solului României, dar care trebuie să atragă și atențiunea guvernului și a publicului în genere, căci el poate servi de punct de plecare la deschiderea unei ramure însemnate de bogăție și de prosperitate pentru dezvoltarea noastră economică și industrială.

La localitatea numită Drăgăneasa, pendente de proprietatea Valea Lungă a dlui G. Gr. Cantacuzino, unde dsa exploatează petrolu și a stabilit o fabrică care lucrează cu mașini perfecționate și este dirigiată de un inginer american, pe când se sfredelea cu mașina cu aburi la un puț de păcură, ajungându-se la o adâncime ca de 150 stângini s'a aușit de odată o groasnică detunare urmată de o exploziune, o coloană amestecată cu pământ, nisip, păcură și apă a eșit ca dintr'un crater, care, în tocmai ca un vulcan, arunca bolovani mari de piatră, a început a curge necurmat păcură, care ca un

torent s'a precipitat și s'a întins până în satul Valea-Lungă, la distanță de 4 kilometri luându-și direcțiunea spre gârta Cricovului. De opt zile acest torent de păcură curge mereu fără a se pute opri, mestecându-se în Cricov, care la distanță de mai multe kilometri se vede acoperit de păcură la suprafața apei. Proprietarul nefiind preparat a capta acest bogat izvor, perde de o cam dată tot acest petrol; însă va fi negreșit în curând despăgubit din abundanță produs ce i s'a deschis.

Această întâmplare oferă un mare interes din punctul de vedere general, căci una din cauzele, ce făcea exploatarea noastră minieră a petrolului anevoioasă, de nu purtam cu succes lupta cu concurența similară americană, este că în America se află bogate lacuri sau bazine suterane petrolifere, ear la noi se susținea că formațiunea noastră geologică nu prezintă asemenea basinuri și că nu se află decât vine de păcură mult mai puțin abundante. Eacă dar faptul dela Drăgăneasa, proba contrarie și care confirmă că, mergând la o mai mare adâncime cu instrumente perfecționate bogăția noastră minieră petroliferă nu este de loc inferioară celei din America.

Asemenea lacuri sau basinuri se află negreșit nu numai la Drăgăneasa, ci pretutindeni în munți noștri, și această descoperire poate fi de un imens folos pentru stat, proprietar al atâtor munți cu păcură, și pentru particulari. Industria exploatării petrolului poate dar lua un avânt mult mai mare și mai important pentru țeara noastră. Am creșut, că o asemenea cestiune nu trebuie să rămâie necunoscută de public în momentul, când toate precauțiunile sunt îndreptate spre dezvoltarea noastră economică și industrială, și faptul dela Drăgăneasa merită a fi cunoscut și studiat de aproape de oameni competenți, de geologi, și industrialii noștri.

* (Prezența de spirit a unui diplomat.) Când principele Gorciacoff fu denumit ministru al afacerilor străine, doctorii săi se sfătuiră foarte mult să facă mai mult exercițiu trupesc decât altădată.

Pentru a economisi timpul, cât s'o pute mai mult, el se puse a sări în toate diminețile prin cabinetul său în timp de un sfert de cias peste niște taburele dispuse într'adins pentru asta.

Mai înainte de ași începe gimnastica el avea grigila să închiză bine ușile. Dar într'o zi uită să tragă zăvorul și tocmai în minutul, când sărea în triumf, un atașat la afacerile străine intră de odată în casă.

Tinărul diplomat rămase nițel încurcat găsind pe șeful său în acea poză cam caraghioasă. Scena începuse a lua un ton supărător pentru amândoi, când reluându-și sângele rece, tînărul dișe cu mai mare seriozitate:

Escelența Voastră a isbutit să facă una din figurile cele mai grele, dar și eu pricep puțin la acest fel de sport și mă prinț pe două-deci ruble, că sar și mai sus decât Escelența Voastră.

Principele primi. Atașatul avu și deșteptăciunea de a perde prinsoarea, precum și de a nu spune nimic din ce văduse nimenui.

După câteva săptămâni el primi decretul de înaintare și de atunci cancelarul nu încetă de a-l protege.

Era și drept. Bietul tînăr debutase de minune în miseria sa de diplomat. „Națiunea“.

* (Călătoria mareșalului Moltke) prin Italia și prin Franța tot mai formează obiectul discuțiunii în presa franceză și italiană. Doctorul Depraz vine acum și asigură în „Gazetta di Torino“

că mareșalul german n'a făcut călătoria sa nici pentru scopuri strategice, nici pentru sănătate, ci numai spre distracțiune și petrecere, ca simplu turist. Doctorul Depraz dișe, că a conversat mult cu Moltke și l'a îndemnat însuși să meargă la Monte-Carlo și la Corniche în Franța, unde numai cu greu s'a decis să meargă, prevedând, că se vor atribui călătoriei sale motive strategice. Odată a accentuat Depraz în aceste conversațiuni frumoasa misiune, ce i'ar incumbe mareșalului Moltke spre susținerea păcii europene. Moltke a respuns dând din cap melancolic: Foarte bine, tot ce spui Dta, Doctore, e foarte frumos, dar noi (adecă Germanii) putem să fim atacați, și atunci trebuie să ne apărăm. Să înceapă ceilalți (cu nisuițele spre pace) și vom fi fericiți ai pute imita.“

Față cu asigurările doctorului italian sunt foarte interesante descoperirile, ce le publică generalul francez asupra planurilor de resboaie ale Germaniei în contra Franței. Wimpffen dișe că, densus cunoaște pe mareșalul Moltke prea bine, și știe că este „un inamic neîmpăcat al Franței și ca ori ce German adevărat consideră încă țeara aceasta de prea puternică.“ De aici vine, că Moltke se preumblă prin toate părțile frontăriei franceze. De astădată a voit să se convingă, dișe Wimpffen, dacă o armată de cel puțin 300,000 de oameni ar pute să strabată în Savoia și în Franța de sud, pre când un alt corp de armată, trecând prin Elveția ar ataca Franța de mijloc și masele concentrate la Metz ar înainta la nord. Cui să credem acum? doctorului Depraz ori generalului Wimpffen? Ei bine! Germania a dovedit'o la 1870 că știe să provoace resboaie fără ași eși din rolul de atacată. Dar ori cum ar fi, bine nu este, toate ne indică că ne aflăm eărăși în preseara unui mare resboiu.

* În ședința de Mercuri a Camerei române după votarea comisiunii de reviziune s'au mai votat 2 credite: unul de 50,000 lei pentru construirea unei capele și a două monumente comemorative a ultimului resboiu pe câmpurile de bătaie din Bulgaria unde au cădută soldații români. Acest credit s'a votat în unanimitate. Și altul de 1,453,000 lei necesari administrațiunii căilor ferate. Apoi ședința s'a ridicat la 5½ p. m.

* D. Brialmont, generalul belgian în retragere, se află însărcinat de Regele României a inspecta toate hotarele țerei din punctul de vedere strategic și a face un raport în această privință. Generalul Brialmont va rămânea, deci în România un timp destul de lung, pentru a putea face această lucrare.

* (Un drapel comemorativ). Diarul „Romanu“ este informat, că prefectul din Roman, în dorința, că județul seu se fie cât mai bine reprezentat cu ocaziunea serbării inaugurării statuei lui Stefan cel Mare dela Iași, a luat dispozițiunea de a se face un steag tricolor, în mijlocul căruia va fi scris: Scheia și de desupt anul 1486, ear în jos desenate doi snopi încrucișați, unul reprezentând grâul și altul reprezentând inul, precum din vechime se recunoaște a fi marca adevărată a județului Roman, ear nu simple trei fire de grâu precum este înfățișată astăzi. Se știe din istoria, că la anul 1486 Stefan cel Mare, în satul Scheia, a bătut pe Croiot rebelul, care venise din Transilvania cu ajutor unguresc spre a-l detrona. Acest drapel comemorativ, va fi dus la Iași, după cum se dișe, de cătră o delegațiune specială din partea comunei Scheia.

* (Sciri militare.) La 1 Octomvre va începe în Germania, la Koblenz, prima manevră de fortăreață și va ține patru-spre-dece zile. Să

va esecuta un atac și o apărare a cetății. Vor lua parte la aceste exerciții delegațiuni din toate armeele, cari participă la luptele de fortărețe.

Ministru de resboiu francez a hotărât introducerea în armată a prafului de pușcă așa numit *Poudre o bois pyrapyde*. Acest nou praf de pușcă are o forță indoită decât cel ordinar, și are însemnata calitate, de a nu se strica udându-se. El se fabrică înainte numai în Anglia. Acum a început să se fabrice și în Franța.

Colonelul rus de geniu, Hörzelmann, a descoperit un aparat telegrafic, care se poate ficsa la șelele călăreților, astfel, ca pe viitoriu cavaleria încă va putea telegrafia în bunăvoie, găsindu-se în marșuri. Aparatul nu e mai greu de 19 chilograme și se poate împărți la mai mulți cavaleriști, astfel, că povara lui nu devine simțitoare. Nisec încercări, făcute în regimentul de dragoni de garda, au dat rezultate satisfăcătoare.

„R. L.“

* (Creditele agricole în România) Legea pentru înființarea casselor de credit agricol a primit aplicațiune în o mare parte a țerei. Deja funcționează asemenea credite în 16 județe și anume: Bacău, Romanu, Vaslui, Tucova, Tecuci, Neamțu, Fălciu, Covurlui, Râmnicul-Serat, Dâmbovița, Ilfov, Argesi, Dorju, Vaslui și Constanța, pentru formarea capitalului, căroră statul a contribuit cu 1.930,000 lei și județele cu 633,333 lei. Un al 17-lea credit, în județul Iași, este pe cale de constituire cu un capital format prin subscriere publică, însă fără participarea guvernului sau a județului. Pentru a se pute înființa și în celelalte județe această instituțiune chemată să dea o puternică impulsione agriculturii, d. ministru de finance a depus în cameră un proiect de lege, care i acorda un credit de 600,000 lei pentru constituirea capitalului celorlalte casse. Acest credit se va acoperi din suma de 727,045 lei, ce prisosesc din fondul rural peste aceea necesară plății anuităților, obligațiilor 6% rurale.

„C. Fin.“

* (Hârtie de earbă). După hârtie de petece, de lemn și de urdici, un inventator englez a aflat procesul prin care earba din care se face brazde în grădini poate servi la fabricarea hârtiei.

Să întrebuițează earba, tînără sau bătrână, pe cât timp mai are o cantitate îndestulitoare de sevă. Această earbă, redusă în pastă, se adaptează minunat la fabricarea hârtiei de desemnat sau chiar de calchiat, căci ea prezintă o suprafață netedă și foarte transparentă.

Un pământ de calitate mediocră poate produce anul pe fie-care metru pătrat trei până la șapte chilograme de earbă bună; un kilogram de earbă dă dela 2 o șesime până la un sfert din greutatea sa de pastă, care dă jumătate din greutatea sa de hârtie bună.

Prin urmare un hectar de pământ poate produce în termin mijlociu 3,083 chilograme de hârtie.

Bursa de Viena și Pesta.

Din 14 Iunie n. 1883.

	Viena	B-pesta
Renta de aur ung. de 6%	120.25	120.30
Renta de aur ung. de 4%	89.—	89.—
Renta ung. de hârtie	87.05	87.05
Imprumutul drumurilor de fer ung.	118.—	138.—
I emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer oriental ung.	91.65	91.50
Oblig. de stat dela 1876 de ale drumului de fer orient. ung.	99.—	100.—
London (pe polița de trei luni)	120.—	120.—
Scrisuri fonciari ale institutului „Albina“	—	100.30
Argent	—	—
Galbin	5.67	5.67
Napoleon	9.52	9.52
100 marce nemțesci	58.45	58.45

Nr. 146.

[425] 1—3

CONCURS.

Pentru întregirea parohiei de a III-a clasă Bățalariu cu filia Bretea română în protopresbiteratul gr. or. al Hațegului, se escrie a doua oră concurs cu termenul de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Roman.“

Emolumentele sânt:

a) Dela parochia Bățalariu:

1. Folosirea a 1½ jug. pământ arătoriu și fenaț.

2. Dela fie-care fum de casă — în număr de 70 fumuri câte o ferdelă, — măsură de 30 litre cucuruz sfărmit în boambe.

3. Dela fie-care fum de casă: o di de lucru.

4. Stolele satorite în Sinodul parochial la 23 Maiu 1882.

b) Dela filia Bretea română:

5. Folosirea cimiteriului și 400 stângini cuadrați pământ arătoriu.

6. Dela fie-care fum de casă în număr de 40 fumuri, câte una ferdelă de 30 litre, cucuruz sfărmit în boambe.

7. Dela fie-care fum de casă câte o di de lucru.

8. Stolele îndatinate, satorite în sinodul parochial la 30 Maiu 1882.

Doritorii de a ocupa acest post au ași așterne suplicile lor instruite conform prescrișelor statutului organic și ale regulamentului pentru parochii până la termenul sus amintit.

Hațeg, 27 Maiu 1883.

În conțelegere cu comitetul parochial.
Ioan Rațiu m. p.,
protopresbiter.

Nr. 583.

[425] 1—3

Anunțiu.

Luni în 30 Iulie a. c. st. nou la 9 oare din di se va esarênda pe calea licitațiunei moara alodială cu 6 petri pe timp de 3 ani începând din 1 Octomvre 1883 până la 30 Septemvre 1886

și dreptul de crăjmărit pe 6 ani începând din 1 Ianuarie 1884 până la ultima Decemvre 1889 în cancelaria comunală, loco Lancrem.

Punctele de licitare se pot ceti în oarêle de cancelarie în cancelaria comunală. Lancrem în 12 Iunie 1883.

Primăria comunală.

Turnătoare de clopote și de metal

a lui

Antonie Novotny

le recomandă pentru facerea de clopote nouă, pentru turnarea din nou a clopotelor sparte de toată mărimea, precum și pentru construirea a mai multor clopote în acord harmonic, oferind garanță pe mai mulți ani. Montate cu chivere (co-roane) de lemn, fer turnat și făurit; astfel construite, că după ce sânt usate pe o parte se poată fi învêrtite cu înlesnire în ori-ce direcțiune, prin ceea ce se evită creparea lor.

Cu deosebire recomand

clopotele găurite și premiate

inventate de mine, care au un ton mai întins, mai puternic și mai adunc, ca cele de sistemul vechiu; un astfel de clopot în greutate de 300 punți egalează pe unul de 400 punți.

Recomand mai departe scaune de fer făurit pentru clopote solide și frumoase, clopote pentru orologiu sau discuri pentru orologe și toate celelalte articole de alamă și metal aparținătoare de această categorie, cu prețurile cele mai moderate. Se construiesc clopote și pe lângă plățirea făcută în rate. Clopote dela 300 punți în jos, precum și stopitoare de mână se află totdeauna în magazin.

Pentru comande binevoitoare, care se efectuează solid și prompt se recomandă

Antonie Novotny.

[359] 5—10

Timișoara, Fabrică.

Un clavier

de 6 octave, renovat se dă în schimb pentru mijloace solide de traiu sau alte obiecte de preț. [402] 9
Adresa: Piano. Brad-Hunyad.